

**ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ DERGİSİ**

Sayı / Number 48 Kış / Winter 2012

Yayımlayan / Published

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü

Sahibi / Owner

Yönetim Kurulu Adına Türkiyat
Araştırmaları Enstitüsü Müdürü
Doç. Dr. Rıdvan Canım

Yayın Yönetmeni / Editor

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Özgür Güvenç

Yazı İşleri / Editorial Secretary

Muammer Akpınar

Halkla İlişkiler

Public Relations

Arş. Gör. Hüsna Kavaklıçesme
Arş. Gör. Serkan Çakmak

Teknik Redaksiyon

Technical Reduction

Arş. Gör. Sedat Kardaş

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Muhsine Börekçi
Prof. Dr. Erdoğan Erbay
Prof. Dr. Sakıp Selçuk Günay
Prof. Dr. Osman Gündüz
Doç. Dr. İhsan Sabri Balkaya
Doç. Dr. Osman Mert
Doç. Dr. Hüseyin Baydemir
Doç. Dr. Nesrin Feyzioğlu

**Yabancı Dil Danışmanları
Foreign Language Consultants**

Prof. Dr. M. Sadi Çöğenli
Prof. Dr. M. Nimet Yıldırım
Doç. Dr. Ahmet Sarı
Yrd. Doç. Dr. Fikret Arargüç
Yrd. Doç. Dr. Aydın Ertekin
Öğr. Gör. Albina Kıran

Dizgi / Typesetting

Arş. Gör. Caner Solak

Yazışma Adresi / Correspondence

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Müdürlüğü
25240 ERZURUM
Telephone: 0 442 231 36 46
e-mail: eautaed@gmail.com

Baskı / Press

Eser Ofset Saraybosna Cad. Altunalem Sitesi D Blok No.1
Tel: 0442 233 4667 Erzurum

ISSN 1300-9052

*Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi,
Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Sistemi (ULAKBİM), Akademia Sosyal Bilimler İndeksi
(ASOS INDEX) ve Modern Language Association (MLA)
tarafından indekslenmektedir.*

DANIŞMA KURULU

- Prof. Dr. Metin AKKUŞ
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)
- Prof. Dr. Yavuz AKPINAR
(Ege Üniversitesi / İzmir)
- Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)
- Prof. Dr. İbrahim Ethem ATNUR
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)
- Prof. Dr. Özkul ÇOBANOĞLU
(Hacettepe Üniversitesi / Ankara)
- Prof. Dr. Muammer DEMİREL
(Uludağ Üniversitesi / Bursa)
- Prof. Dr. Dilaver DÜZGÜN
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)
- Prof. Dr. Efrasiyap GEMALMAZ
(Atatürk Üniversitesi / Emekli/ Erzurum)
- Prof. Dr. Turgut KARABEY
(Erzincan Üniversitesi / Erzincan)
- Prof. Dr. Leyla KARAHAN
(Gazi Üniversitesi / Ankara)
- Prof. Dr. Turan KARATAŞ
(Karamanoğlu Mehmetbey Ün. / Karaman)
- Prof. Dr. M. Öcal OĞUZ
(Gazi Üniversitesi / Ankara)
- Prof. Dr. M. Orhan OKAY
(İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi / İstanbul)
- Prof. Dr. Fatma ÖZKAN
(Gazi Üniversitesi / Ankara)
- Prof. Dr. Recep TOPARLI
(Cumhuriyet Üniversitesi / Sivas)
- Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU
(Selçuk Üniversitesi / Emekli / Konya)
- Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU
(Atatürk Üniversitesi / Emekli / Erzurum)
- Prof. Dr. Mehmet TÖRENEK
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)
- Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN
(Ege Üniversitesi / İzmir)
- Prof. Dr. Hanifi VURAL
(Gaziosmanpaşa Üniversitesi / Tokat)
- Prof. Dr. Kemal YAVUZ
(İstanbul Üniversitesi / İstanbul)
- Prof. Dr. Dursun YILDIRIM
(Hacettepe Üniversitesi / Ankara)
- Prof. Dr. Naciye YILDIZ
(Gazi Üniversitesi / Ankara)
- Doç. Dr. Sedat ADIGÜZEL
(Atatürk Üniversitesi / Erzurum)

Editörden

Değerli Türk Dünyası Araştırmacıları,
18. yılını geride bırakan TAED 48. Sayıya ulaştı.

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü 2012 yılının ilk yarısını Türk dünyasına yönelik yoğun çalışılmalarla geçirdi. 13-15 Nisan tarihleri arasında yapılan Uluslararası Türk Dünyası Araştırmaları Çalıştayı, yurt içinden ve yurt dışından Türk dünyası araştırmaları alanında faaliyet gösteren araştırma, eğitim, bilim, kültür ve sanat kuruluşlarından 42 temsilcinin katılımıyla gerçekleşti.

2012'nin UNESCO tarafından İtaliya yılı ilan edilmesi münasebetiyle Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü tarafından düzenlenen "Ölümünün 300. Yılında Bestekâr Buhurizade Mustafa İtali Efendi" adlı panel 11 Mayıs 2012 tarihinde Atatürk Üniversitesi Kültür ve Gösteri Merkezinde gerçekleştirildi.

Atatürk Üniversitesinin kuruluşunun 55. Yılı münasebetiyle hazırlanan "Ölümünün 1. Yılında Büyük Türk Romancısı Cengiz Dağcı" konulu panel ise yine Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü bünyesinde 21 Kasım 2012'de gerçekleştirildi. Panelle ilgili ayrıntılı bilgiye bu sayımızda ulaşabilirsiniz.

Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi'nin çeşitli indeksler tarafında taranması için çalışmalarımız hızla devam etmektedir.

Dergimizin 48. sayısında 23 makale, 1 çeviri, 1 tanıtma ve 1 haber yazısı yer almaktadır. Emek vererek hazırladıkları çalışmalarını dergimizle paylaşan tüm akademisyenlere, araştırmacılara ve kıymetli vakitlerinden zaman ayırarak yazılarını değerlendiren hakemlerimize teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Yrd. Doç. Dr. Ahmet Özgür GÜVENÇ

BU SAYININ HAKEMLERİ

- Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Prof. Dr. Ali Berat ALPTEKİN (Selçuk Üniversitesi/Konya)
Prof. Dr. Hülya ARGUNŞAH (Erciyes Üniversitesi/Kayseri)
Prof. Dr. Sarah MOMENT ATİS (Wisconsin Madison Üniversitesi/ABD)
Prof. Dr. Alpaslan CEYLAN (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Prof. Dr. Ali ÇELİK (Karadeniz Teknik Üniversitesi/Trabzon)
Prof. Dr. İsmail ÇETİŞLİ (Pamukkale Üniversitesi/Denizli)
Prof. Dr. İlhami DURMUŞ (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Prof. Dr. Mukadder ERKAN (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI (Erciyes Üniversitesi/Kayseri)
Prof. Dr. Günay KARAAĞAÇ (İstanbul Aydın Üniversitesi/ İstanbul)
Prof. Dr. Ayla KAŞOĞLU (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Prof. Dr. Cemal KURNAZ (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Prof. Dr. Gülmira KURUOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi/İzmir)
Prof. Dr. Mehmet KUTALMIŞ (Abant İzzet Baysal Üniversitesi/Bolu)
Prof. Dr. Şureddin MEMMEDLİ (Ardahan Üniversitesi/Ardahan)
Prof. Dr. Ahmet ÖGKE (Akdeniz Üniversitesi/Antalya)
Prof. Dr. Zeynep BAĞLAN ÖZER (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Prof. Dr. Nâzım H. POLAT (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU (Selçuk Üniversitesi (E)/Konya)
Prof. Dr. Orhan SÖYLEMEZ (Ardahan Üniversitesi/Ardahan)
Prof. Dr. Mehmet TÖRENEK (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Prof. Dr. Sema UĞURCAN (Marmara Üniversitesi/İstanbul)
Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU (Uludağ Üniversitesi/Bursa)
Prof. Dr. Gülsün Leyla UZUN (Ankara Üniversitesi/Ankara)
Prof. Dr. İbrahim YILMAZÇELİK (Fırat Üniversitesi/Elazığ)
Prof. Dr. Abdulkadir YUVALI (Erciyes Üniversitesi/Kayseri)
Doç. Dr. Beyhan ASMA (Erciyes Üniversitesi/Kayseri)
Doç. Dr. Özgür AYDIN (Ankara Üniversitesi/Ankara)
Doç. Dr. Tilla Deniz BAYKUZU (Trakya Üniversitesi/Edirne)
Doç. Dr. Ahmet BEŞE (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Doç. Dr. Salim ÇONOĞLU (Balıkesir Üniversitesi/Balıkesir)
Doç. Dr. Ali Şükrü ÇORUK (İstanbul Üniversitesi/İstanbul)
Doç. Dr. Yılmaz DAŞCIOĞLU (Sakarya Üniversitesi/Sakarya)
Doç. Dr. Ülkü ELİUZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi/Trabzon)
Doç. Dr. Salim GÖKÇEN (Erzincan Üniversitesi/Erzincan)
Doç. Dr. Ali KAFKASYALI (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Doç. Dr. Funda KARA (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Doç. Dr. Adnan Rüştü KARABEYOĞLU (Kocaeli Üniversitesi/Kocaeli)
Doç. Dr. Fatma S. Kutlar OĞUZ (Hacettepe Üniversitesi/Ankara)
Doç. Dr. Jülide AKYÜZ ORAT (Kafkas Üniversitesi/Kars)
Doç. Dr. Metin ÖZARSLAN (Hacettepe Üniversitesi/Ankara)
Doç. Dr. Nezahat ÖZCAN (Gazi Üniversitesi/ Ankara)
Doç. Dr. İhsan SOYSALDI (Fırat Üniversitesi/Elazığ)
Doç. Dr. Abdullah ŞENGÜL (Afyon Kocatepe Üniversitesi/Afyon)
Doç. Dr. Salih YILMAZ (Muğla Üniversitesi/Muğla)
Doç. Dr. Gencay ZAVOTÇU (Kocaeli Üniversitesi/Kocaeli)
Yrd. Doç. Dr. Hamza ALTIN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi/Kilis)
Yrd. Doç. Hasan GEYİKOĞLU (Atatürk Üniversitesi/Erzurum)
Yrd. Doç. Dr. İrfan GÖRKAŞ (Artvin Çoruh Üniversitesi/Artvin)
Yrd. Doç. Dr. Cüneyt ÖZATA (Ordu Üniversitesi/Ordu)
Yrd. Doç. Dr. İsmail TÜRKOĞLU (Marmara Üniversitesi/İstanbul)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Dr. İdris Nebi UYSAL

Karaman'da Bir Yer Adı: *Elbis*
A Place Name in Karaman: Elbis (1-8)

Dr. Fatih ERBAY

Türkçe-Ermenice Kelime Alışverişi ve Tapan Kelimesi Üzerine
Turkish-Armenian Vocabulary Exchange: The Case of the Word Tapan (9-16)

Serkan ÇAKMAK

Gösteren ve Gösterilen Boyutlarıyla Türkçede "Güzellik" Kavramı Üzerine
On Concept of Niceness in Turkish with
It's Signifier and Signified Aspects (17-40)

Jazira ALIBEKOVA

"Çalıkuşu" Romanındaki Deyimleri Kazakçaya Aktarma Yöntemleri
The Methods of Translation of Phrasal Words in Novel
"Çalıkuşu" into Kazakh Language (41-50)

Dr. Ahmet TOPAL

Klasik Türk Şiirinde "Şam-ı Şerif"
"Sham-ı Sherif" in Classical Turkish Poetry (51-70)

Dr. Adem ÇATAK

Mevlânâ Celâleddin-i Rûmî'nin Nafs Kavramına Getirdiği
Metaforik Yaklaşımlar
Metaphorical Approaches to the Notion of Nafs
by Mevlana Celaleddin Rumi (71-102)

Dr. Metin ÖZARSLAN

Yaşnâmeleri Bağlamında İki Âmâ Âşığının Sanat Yolculuğu
The Artistic Journey of Two Blind Minstrels
in the Context of Their "*Yaşnâme*"s (103-116)

Dr. Adem BALKAYA

Âşık Tarzı Şiir Geleneğinde Kalenderî Türü
The Kalenderi Genre in the Turkish Minstral Tradition (117-132)

Dr. Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI

Nüzhet Erman'ın Şiirlerinde Hacı Bektaş Veli Algısı
Hacı Bektaş Veli Perception in Nüzhet Erman Poems (133-146)

Dr. Lütfi SEZEN

Prof. Dr. Mümtaz Turhan'ın
Millî Kültür ve Halk Kültürü İle İlgili Görüş ve Önerileri
Views and Suggestions About the National Culture and
Folk Culture of Prof. Dr. Mümtaz Turhan (147-154)

Dr. Abdulselam ARVAS

XIX. yy. Osmanlı Sosyo-Ekonomisinin
Âşık Edebiyatına Yansımaları Hakkında Bir Deneme
An Essay on Reflections to Minstrel Literature of
XIX. Century Ottoman Socio-Economy (155-164)

Ayşe ULUKAN

Farklılığın Renk ve Sayılarda Buluşan Aynılığı
Sameness of Difference Meeting in Numbers and Colors (165-190)

Dr. Murat KOÇ

“Üdebâ-yı Nisvânın Yardımcısı” Ahmet Midhat Efendi ve Fatma Aliye Hanım
Ahmet Midhat Efendi and Fatma Aliye Hanım
As A Supporter of Female Writers (191-216)

Dr. Kemal EROL

Batılılaşma Sürecinde 'Feminizm'in Tehdidi Altındaki
Türk Aile Yapısını ve Evlilik Kurumunu
Belgeleyen Roman: Jön Türk
Feminism and Cultural Change in the Process of Westernization
Documenting Roman: The Jön Türk (217-240)

Dr. Selahattin ÇİTÇİ

Tarihî Gerçeklere Sâdık Bir Roman: Plevne
A Novel Faithful to Historical Facts: Plevne (241-256)

Dr. Mustafa ŐENTÖRK

Mûsâ Cârullah'ın Eğitim Üzerine Düşünceleri:
“Târîhu'l-Kur'ân Ve'l-Mesâhîf” Adlı Eseri Bağlamında
Mûsâ Cârullah's Thoughts on Education:
in the Context of His Work “Târîhu'l-Kur'ân Ve'l-Mesâhîf” (257-268)

Dr. Ali KAFKASYALI

Karapapak Türkleri
Karapapak Turks (269-304)

Dr. Mehmet TEZCAN

Yabgu Unvanı ve Kullanımı
(Kuşanlardan İlk Müslüman Türk Devletlerine Kadar)
Title of Yabghu and its Usage in the Nomadic Titulature
(From the Kushans to the First Islamic Turkish States) (305-346)

Dr. Yakup KARATAŞ - Eyüp KUL

XIX. Yüzyılın Sonlarında Bayezid Sancağı'ndaki
Aşiretler ve İskân Politikası
Tribes of Sanjak of Bayezid and Settlement Policy
at the Ends of Nineteenth Century (343-364)

Dr. Cihat AYDOĞMUŐOĐLU

Őah Abbas Devrinde (1587-1629) İran'da Ticarî Hayat
Commercial Life of Iran in the Shah Abbas Period (1587-1629) (365-386)

Dr. Osman GÖRBÖZ

İktidara Uzanan Yolda Eyyübî Ailesinin Serüveni
Adventure of Ayyubid Family on the Way of Power (387-406)

Dr. Seyit TAŐER

Sivas'ta Gayrimüslim Okullar Hakkında Tutulan Rapor (1914)
The Report Kept About Nonmuslim Schools in Sivas (1914) (407-424)

Rana Ece KARAHAN

Eski Türklerde Őehirçilik
Urbanization in Old Turks (425-440)

Çeviriler

A. A. YOLDAŞEV

Türk Dillerinde Sesleniş Sözcükleri (441-446)

Çeviren: Dr. Bahar GÜNEŞ

Tanıtmalar

Kasım BİNİCİ

Atatürk Üniversitesi e-Dergi Portalı
(<http://e-dergi.atauni.edu.tr/>) (447-452)

Türkiyat Haberleri

Hüsna KAVAKLIÇEŞME

Ölümünün 1. Yılında Büyük Türk Romancısı Cengiz Dağcı (453-456)

Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi Yayın İlkeleri (457-462)